

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
RETEGAN, MIRELA

Dincolo de parenting și teorii / Mirela Retegan. - București :
Bookzone, 2022

ISBN 978-606-9639-87-0

159.9

Foto copertă: **Marius Bărgan**
Grafician copertă: **Maria Stoian**
Editor: **Mariana Alexandru**
Asistent editor: **Alexandru Panait**
Tehnoredactor: **Anca Marisac**

© Bookzone 2022, pentru prezenta ediție
Toate drepturile rezervate pentru limba română.
Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi stocată
sau reprodusă fără acordul editurii.

Editura Bookzone

Șoseaua Berceni nr. 104, sector 4, București

Comenzi și informații:

Telefon: +40 774 091.579; +40 770 584.429

E-mail: office@bookzone.ro

www.bookzone.ro

De vorbă cu
MIRELA RETEGAN

Dincolo de parenting și teorii
Provocările părintelui de azi

Conversații consemnate de Alexandru Panait

Bookzone
BUCUREȘTI, 2022

CUPRINS

INTRODUCERE..... 5

CAPITOLUL 1: RELAȚIILE DINTRE PĂRINȚI –

REPER PENTRU VIITORUL COPILOR 11

Viața copiilor depinde de adulți
care nu se cunosc între ei..... 12

Copiii din familiile monoparentale 25

Ce le dăm și ce le lăsăm
moștenire copiilor..... 38

Cum ne apărăm copiii în fața oamenilor
care pot să îi agrezeze 48

Cum gestionăm lucrurile când începem
o relație cu cineva care are un copil..... 58

Când o mamă zâmbește,
un copil râde..... 69

De ce simt copiii nevoia să aibă
grijă de părinții lor 78

Despre familie și ce reprezintă ea..... 89

CAPITOLUL 2: AȘCHIA NU SARE DEPARTE

DE TRUNCHI – MIT SAU REALITATE?	103
Cum se transformă părinții odată cu creșterea copilului.....	104
Despre părinții imperfecti.....	118
Exprimări pe care le-am preluat de la părinții noștri.....	131
Nefericirea părinților devine blocajul fericirii copiilor.....	142
Părinte-avocat sau părinte-procuror?.....	152
În ce măsură alegerile părinților influențează viața copiilor.....	164
Cum acceptăm oamenii diferiți din viața noastră.....	175
Copiii nu sunt moneda de schimb a părinților atunci când ei divorțează.....	186
Copiii crescuți în libertate versus copiii crescuți în disciplină.....	197

CAPITOLUL 3: COPIL SĂNĂTOS

ÎN FAMILIE SĂNĂTOASĂ	207
Ce înseamnă să petrecem timp de calitate împreună cu copilul nostru.....	208
Copii fericiți sau copii de succes?.....	220
Cum ne purtăm în familie când pierdem pe cineva drag.....	230
Care este locul în care ne simțim în siguranță.....	241
Despre minciună și toate formele ei.....	249
Relația copilului cu psihologul.....	259

Despre rușine, cea mai grea dintre toate emoțiile negative.....	269
Ce îți doresc cel mai mult copiii.....	279
Există viață și dincolo de examene!.....	287

**CAPITOLUL 4: CUM SĂ FIM MAI BUNI,
PENTRU NOI ȘI COPIII NOȘTRI**

.....	299
Cum proiectăm tot ce dorim să ni se întâmple.....	300
Ce am vrea să transformăm la noi, ca părinți, de dragul nostru și al copiilor?.....	307
Cum povestim copiilor despre război.....	318
Cum facem să nu ne pierdem răbdarea de care au nevoie copiii noștri.....	328
Ce e plictiseala și cum reușim să o alungăm.....	340
Despre traumă și cum poate fi vindecată.....	348
Cum putem să avem o vacanță interesantă și relaxantă.....	358

LBRIS

We know
books

1

**RELAȚIILE
DINTRE
PĂRINȚI –
REPER PENTRU
VIITORUL
COPILOR**

LEADIS

We know

VIATA COPILOR DEPINDE DE ADULȚI CARE NU SE CUNOSC ÎNTRE EI

Mirela Retegan: Bine te-am regăsit, Gáspár, și mă bucur că avem ocazia să discutăm în această carte subiecte de mare interes pentru părinți și nu numai. Pentru început, mi-aș dori foarte tare să le vorbim părinților despre ce înseamnă **să faci echipă părintele cu educatorul și cu copilul**. Am sentimentul că pentru foarte mulți părinți școala este o Golgotă, un Zid al Plângerii, iar pentru foarte mulți profesori este o spaimă îngrozitoare ceea ce se-ntâmplă. Și copiii sunt undeva la mijloc între cele două figuri foarte importante din viața lor – părinții și profesorii – și așteaptă sprijin și susținere. Eu așa cred, că un copil are nevoie să se sprijine pe familie, pe de o parte, și pe școală, pe educator, pe de altă parte.

Gáspár György: Mi se pare o metaforă vizuală extrem de frumoasă pe care ar fi bine să o păstrăm în minte, pentru că, într-adevăr, ce ne-a învățat pandemia până acum e că doar împreună putem reuși. Această concluzie o putem extrapola pentru toate contextele noastre de viață. Începerea școlii vine cu multe emoții, trăiri, neliniște, îndoială, îngrijorare pentru unii dintre noi și cred că e foarte important să avem această imagine a echipei, a faptului că noi colaborăm pentru starea de bine a copilului, a părintelui și a profesorului. Aici, în România, avem încă multe de învățat în ceea ce privește nivelul de inteligență relațională, nivelul de atenție față de interacțiunea care există între părinți și profesori, între profesori și elevi, între părinți și copii. Mai e loc de dezvoltare, de transformare, de îmbunătățire. Spun asta pentru că, atunci când ne referim la școală, fiecare profesor și fiecare părinte au în propria minte o reprezentare despre ce înseamnă să fii elev în România. Această reprezentare s-ar putea să nu mai fie actuală, să nu țină pasul cu felul în care a evoluat lumea, cu felul în care se exprimă sau se manifestă generația din zilele noastre. De aceea, e foarte important ca la începutul fiecărui an școlar să ne reamintim în ce an trăim. Nu suntem în 1980, 1990, ci suntem în 2022! E foarte important să ne implicăm în acele comportamente care sunt tipice secolului 21.

M.R.: Pentru foarte mulți părinți, ceea ce spunem noi aici este o utopie. Pare deplasat să trebuiască să faci echipă cu profesorul, cu învățătorul, cu educatorul, pentru că, până la urmă, acesta este rolul școlii. Dar școala spune: „Eu, fără părinte, nu reușesc să obțin rezultatele pe care le-aș putea obține atunci când am susținerea celor de-acasă.” Care sunt limitele, până unde poate să intervină părintele, de unde, de fapt, intervine independența profesorului, a educatorului?

G.G.: Probabil că este foarte important să stabilim împreună limitele în această echipă, de părinți-profesori. E esențial, Mirela, să ne reamintim că, înainte de aceste roluri de cadre didactice, de educatori, de părinți, suntem ființe umane. **Nevoia cea mai importantă a ființei umane, din momentul în care s-a născut și până când trece în neființă, e cea de conectare și de relaționare. Asta înseamnă că nu ne putem aștepta ca pușorul nostru să se simtă în siguranță la școală sau la grădiniță atâta vreme cât nu are un cadru de siguranță, cât nu simte că poate aparține acelei clase, acelei grupe, acelei comunități.** Iar aici rolul părinților este foarte important. Noi suntem obișnuiți cumva cu ideea: „Se duce copilul la școală 6-7 ore și din acel moment este responsabilitatea profesorului.” S-ar putea să nu fie chiar așa.

M.R.: Aș vrea să nu trecem peste asta. Copilul merge la școală, fie că e în clase primare, gimnaziale sau liceale. Iar eu ca mamă încerc să-l ajut să se integreze, să fie acceptat de ceilalți copii și, la rândul lui, să-i accepte și el pe ceilalți. Ce e important, pentru mine, ca mamă, să-i spun copilului meu legat de perioada asta din viața lui?

G.G.: Cred că întâi și întâi trebuie să-i transmitem copilului că, înainte de toate, are nevoie să fie atent la construirea relațiilor de prietenie. Nu merge la școală doar pentru a învăța, pentru a participa la olimpiadă, pentru a aduce diplome acasă, coronițe la sfârșit de an, ci și pentru a relaționa cu semenii săi. Asta înseamnă că e nevoie să-l învățăm ce înseamnă să abordeze pe cineva atunci când poartă pentru prima dată o conversație. Cum adresează o întrebare, cum oferă un răspuns, ce se-ntâmplă după prima întrebare, ce subiecte pot fi abordate în momentul în care se întâlnește pentru prima dată cu colegii de clasă.

LBRIS | We know books

M.R.: Așadar, este foarte important să existe o astfel de discuție între părinți și copii. Eu n-am avut niciodată această discuție, nici cu părinții mei, nici cu copilul meu.

G.G.: Da, pentru că vorbim de alte generații. În momentul în care vine un părinte cu copilașul în cabinetul meu și îmi cere sprijinul pentru a-l ajuta pe copilaș să se integreze în contextul școlar, primul lucru pe care-l învățăm pe cel mic este ce înseamnă **small-talk**. Acele conversații libere, relaxate, pe subiecte care nu sunt foarte profunde, foarte complicate, și care știm că ne ajută să ne conectăm un pic la cei din jur. De exemplu: „Care e jucăria ta preferată?”, „Care e activitatea cea mai interesantă pe care ai făcut-o cu părinții tăi în acest weekend?”

M.R.: „Unde-ai fost în vacanță vara asta?”

G.G.: Exact! Sau: „Ce-ți propui să faci în vacanța de iarnă?”

M.R.: „La ce te uiți la televizor?” „Care-i jocul tău preferat din aplicație?” „Care cântec de la Gașca Zurli îți place cel mai mult?” „Ce-ai în pachetul astăzi?”

G.G.: Toate acestea sunt exemple foarte bune de întrebări cu care este important să-i echipăm pe copii. Și s-ar putea să facă schimb: ce-are unul în pachetul poate că nu-i place atât de tare, dar preferă ce are altul în pachetul și astfel ajung să facă schimb.

M.R.: Asta este o idee foarte bună!

G.G.: De regulă, părinții nu se gândesc la asta, pentru că mintea lor funcționează tipic vârstei adulte; au impresia că cel mic ar trebui să știe toate aceste lucruri, însă nu se întâmplă așa. Dacă-l încurajăm pe copil să-și dezvolte aceste abilități de interacțiune înainte de toate, vom vedea că nivelul de siguranță pe care-l poate resimți în cadrul clasei îl va ajuta extrem de mult să devină creativ, să inoveze, să învețe, să se dezvolte, să-și dea seama că școala poate fi un context în care se pot întâmpla multe lucruri plăcute. Școala nu e doar acel baubau la care merge și cineva îl evaluează.

M.R.: Gáspár, în acest moment ne citesc adulți care sunt părinți, educatori, oameni implicați în aceeași poveste și de-o parte, și de alta. Sunt sigură că și unii, și ceilalți abia așteaptă să afle de la tine, pentru că tu ești specialistul, care sunt cheile unei interacțiuni reușite. Am înțeles ce-ar fi bine să învățăm copiii să spună atunci

când vor să lege prietenii. Dar cum pot să-nceapă o relație părinții și profesorii?

G.G.: Acesta este un alt pas foarte important. Într-adevăr, nu e suficient să trimitem copilul la școală, ci **e esențial să creăm acele punți între acasă și școală, punți prin intermediul cărora informația să circule, să existe deschidere, curiozitate**. Asta înseamnă ca orice părinte, dacă nu a făcut-o încă, să meargă la școală sau să îi ceară cadrului didactic să aibă o întâlnire, chiar și online, în care doar să se cunoască. De exemplu: „Aș vrea să știu, doamna învățătoare / domnule diriginte, câteva lucruri despre dumneavoastră. Știu că predați materia respectivă, însă pe mine m-ar interesa să cunosc și câteva ceva despre viața dumneavoastră. Cine sunteți ca om, atunci când nu sunteți la catedră? Cum arată familia dumneavoastră, care sunt studiile pe care le-ați făcut, ce vă pasionează, care vă sunt preocupările, interesele? Cum altfel aș putea eu să mă simt în siguranță știind că al meu copilaș e pe mâini bune, dacă nu cunosc persoana responsabilă de copilul meu atâta vreme cât e la școală?” Și s-ar putea ca, din nou, mintea să fie un pic surprinsă: „Dar cum să-mi permit eu să adresez astfel de întrebări sau cum ar putea învățătoarea, educatorul să răspundă la astfel de întrebări?” De fapt, asta ne face umani. Să nu uităm că suntem oameni înainte de rolurile pe care le avem.

M.R.: Și cum trebuie să reacționăm dacă învățătorul ne spune: „Nu e treaba dumneavoastră! Nu vă privește pe dumneavoastră ce muzică ascult eu și care e viața mea în afara școlii. E viața mea privată, care mă privește numai pe mine; eu sunt aici să-l învăț pe copilul dumneavoastră să citească, să scrie, să socotească. Așa că vă rog frumos să ne limităm la relația strict profesională pe care o avem.”?

G.G.: Este posibil să apară această atitudine, care din punct de vedere psihologic este o formă de apărare. În momentul în care nu suntem obișnuiți cu anumite lucruri ne activăm mecanismele

Înainte de toate, are nevoie să fie atent la construirea relațiilor de prietenie. Nu merge la școală doar pentru a învăța, pentru a participa la olimpiadă, pentru a aduce diplome acasă, coronițe la sfârșit de an, ci și pentru a relaționa cu semenii săi.

GÁSPÁR GYÖRGY

de protecție. Un părinte cu un nivel suficient de crescut de inteligență relațională va spune: „OK, înțeleg, s-ar putea să fie prematură această conversație. I-am citit pe Mirela Retegan și pe Gáspár György vorbind despre asta într-o carte și mi s-a părut o idee foarte bună, pentru că e important să ne cunoaștem. Nu e suficient să știm ce materie predați și care este numele copilului meu. Vreau să existe o relație, pentru că, atunci când apar problemele, este esențial să nu le mai rezolvăm în mod individual și separat, ci să putem pune mâna pe telefon, să ne putem uita unii în ochii celuilalt și să spunem: «OK, asta este problema copilului la școală, cum o gestionăm noi împreună?»”

M.R.: Părinții au două frici: una este cea de a nu interveni în spațiul privat al educatorului și cealaltă este de a nu avea voie să facă asta. Există părinți timorați, complexați, care provin poate din medii sociale simple și nu și-ar pune vreodată problema să îndrăznească să aibă o discuție atât de liberă și de onestă cu învățătorul, educatorul, profesorul copilului lor.

G.G.: E foarte posibil să nu îndrăznim să facem lucruri noi atâta vreme cât nu știm că se pot face lucruri noi. Însă părinții care ne citesc deja au niște instrumente noi, au o cheie prin care pot deschide acel canal de comunicare, acea portiță care-i poate ajuta apoi să interacționeze cât mai bine cu școala. Această cheie e în buzunarul părintelui. Dacă părintele nu îndrăznește să bage mâna în buzunar, să scoată cheia și să-și adune curajul de a vedea ce se află dincolo de ușă, s-ar putea ca patru ani de școală, opt ani de școală să fie o perioadă extrem de complicată pentru toată lumea.

M.R.: Și dacă profesorul prinde pică pe copil pentru că a fost prea îndrăzneț părintele, încercând să stabilească o legătură dincolo de ședința cu părinții?

G.G.: În momentul în care vedem că profesorul este deranjat, părintele poate explica de ce a făcut ce a făcut, de ce a adresat întrebările pe care le-a adresat, de ce s-a apropiat atât de mult. Nu încercăm să manipulăm cadrul didactic, nu încercăm să ne folosim de informațiile pe care le avem, vrem doar să-l cunoaștem. Asta este o trăsătură tipic umană: **creierul uman se simte în siguranță atunci când îl cunoaște pe celălalt. Dacă nu există acest schimb de informații, nu ne vom simți în siguranță, iar lucrurile nu vor funcționa așa cum ar putea funcționa spre binele tuturor.**

E nevoie doar să încercăm. Mintea poate căuta tot felul de scenarii care să ne arate de ce nu ar funcționa ceva, însă realitatea bate filmul din capul nostru.

M.R.: Aș vrea să vorbim și din perspectiva cealaltă, a educatorului, dar n-aș vrea să părăsim colțul părintelui. Din punctul de vedere al psihologului, un părinte trebuie să facă tot ceea ce ține de el pentru ca relația copilului cu școala, cu profesorii, cu educatorul, să fie una frumoasă.

G.G.: E important să facă asta părintele atâta vreme cât copilul este foarte mic și nu are capacitatea de a consuma și el mai multe resurse în această direcție. Pentru școlarii mici, pentru copiii care merg în clasa zero sau în clasa întâi, e esențial ca părintele să fie extrem de atent, de prezent și de curios, de deschis la minte. Pe măsură ce elevul nostru crește și ajunge în pragul clasei a patra sau a cincea, sunt o serie de lucruri pe care le poate face. Deja are o relație dezvoltată cu tot ce înseamnă școală, colegi, profesori, însă până să se dezvolte această relație, copilul are nevoie de mai multă implicare din partea adultului.

M.R.: Vreau să aducem în discuție această echipă care ar trebui să se sudeze și să fie câștigătoare la finalul anului școlar. Mi se pare atât de important să înțelegem că atât succesul, cât și eșecul se împart. Nu putem să dăm vina unii pe ceilalți pentru că nu am fost acolo atunci când era nevoie. Ce face un profesor care se lovește de un părinte egoist, care a pasat toată responsabilitatea educației copilului școlii sau sistemului? De un părinte care nu conștientizează cât e de important e să fie prezent în această echipă? Ce-i rămâne profesorului care are mintea deschisă și care e dispus să facă tot ceea ce poate el ca să creeze echipa profesor-părinte-copil?

G.G.: Dădeai câteva exemple de comportamente pe care le abordează unii părinți, comportamente prin care pasează responsabilitatea, refuză comunicarea, nu îndrăznesc să se apropie mult de cadrul didactic. E important de știut că toate aceste comportamente ne comunică ceva și, dacă mintea profesorului sau a educatorului găsește explicații negative, cu siguranță nu ajută să construiască o relație de calitate cu părintele. Dacă mă gândesc că acest părinte nu mi-a răspuns la telefon pentru că nu mă apreciază, pentru că nu are încredere în mine sau pentru că are o problemă cu mine, aceste idei nu fac altceva decât să mă demotiveze și să crească nivelul de

energie negativă. Pot însă să pun problema dintr-o altă perspectivă, o paradigmă un pic mai relațională: probabil că acest părinte nu a venit în momentul în care l-am invitat la școală sau nu a răspuns la telefon pentru că i-e frică sau nu știe cum anume să gestioneze o situație dificilă, pentru că a avut o serie de experiențe negative din perioada în care era el însuși elev. În momentul în care văd lucrurile în această manieră, un pic mai umană, înțeleg că fiecare comportament are un sens foarte bine justificat, chiar dacă nu-l înțeleg eu la momentul respectiv. Asta mă va ajuta să rămân perseverent, să nu cedez, să nu renunț. În momentul în care am bătut pentru prima dată la ușa comunicării cu părintele, s-ar putea să mi se deschidă și să mi se răspundă foarte civilizată și politicos sau să nu se deschidă ușa ori să-mi fie trântită în nas. Ce fac în momentul respectiv: mă opresc sau nu? Varianta cea mai simplă e să mă opresc, însă patru sau cinci ani de-aici încolo, depinde cât durează școala, va trebui cumva să cooperez cu acest părinte. Așa că e mult mai sănătos să nu mă opresc în momentul respectiv, mintea să-mi spună: „Acest părinte a învățat că anumite situații se rezolvă în acest fel. Care este intenția mea, ce-mi doresc eu? Să-l ajut pe acest părinte să descopere că anumite dificultăți pot fi gestionate și altfel. Atunci când îl sun, nu am intenția de a-l judeca, de a-l critica, de a-l eticheta, de a-l pune la colț, de a-l rușina. Nu asta e intenția, ci de a găsi împreună o modalitate prin care copilul să fie poate un pic mai relaxat, să se culce seara mai devreme, să nu stea cu ochii în calculator sau în televizor prea mult, pentru că a doua zi la școală nu-și poate concentra atenția.”

Dacă-l încurajăm pe copil să-și dezvolte aceste abilități de interacțiune înainte de toate, vom vedea că nivelul de siguranță pe care-l poate resimți în cadrul clasei îl va ajuta extrem de mult să devină creativ, să inoveze, să învețe, să se dezvolte, să-și dea seama că școala poate fi un context în care se pot întâmpla multe lucruri plăcute.

GĂSPĂR GYÖRGY

M.R.: Sau poate avem de-a face cu familii care au probleme, care trăiesc tot felul de drame, în care se întâmplă tot felul de situații. Dacă eu, ca profesor, aș cunoaște lucrurile acestea, aș fi mult mai înțelegător față de felul în care copilul e atent, e receptiv, e prezent.

G.G.: Ajungem din nou la nevoia de cunoaștere – să cunoșc cine e acest părinte, cum arată familia copilului dincolo de numele din catalog, dincolo de statutul părinților. Să văd exact care e situația de-acasă, care sunt provocările, care sunt dificultățile. În funcție de asta, voi putea înțelege un pic mai bine de ce se implică elevul într-un comportament și de ce nu e suficient de deschis, de înțelegător atunci când vine vorba de anumite responsabilități.

M.R.: Einstein spunea că educația e ceea ce rămâne după ce ai uitat tot ceea ce ai învățat în școală. Cum pot eu, ca profesor, să trec ușor peste acest adevăr?

G.G.: E important să conștientizăm acest adevăr. O altă vorbă pe care noi, psihologii, o folosim e aceea că **un elev uită ce l-ai învățat, dar nu va uita niciodată cum l-ai făcut să se simtă**. Asta înseamnă că, dacă ducem această energie și către relație și nu ne uităm la elevi ca la niște găleți care trebuie umplute cu informație, ci ne reamintim că suntem ființe umane, care au nevoie de conectare, de relaționare, s-ar putea ca într-adevăr elevii să aibă la vârstă adultă mult mai mult din informațiile pe care le-au învățat, pe care le-au citit, decât dacă îi transformăm în niște tocilari, niște elevi care să stea timorați în bancă și să fie stresați de ideea că, dacă uită răspunsul la întrebare, o serie de lucruri negative se vor întâmpla. Nu despre asta este școala.

M.R.: Sunt de acord cu tine. Dar părintele poate spune: „Vreau rezultate, vreau note mari, vreau un copil care să participe la concursuri, vreau genialitatea dusă până în forma maximă.”

G.G.: Sigur, imaginația părinților e foarte bogată. De cele mai multe ori, părinții enumeră aceste lucruri pentru că-și închipuie că acesta este drumul către succes. Însă majoritatea profesorilor, majoritatea oamenilor care interacționează cu copiii știu că lumea este condusă de adulți de nota șapte, nu de nota zece. Majoritatea oamenilor cu nivel crescut de inteligență emoțională știu că **nu e suficient să ai multe informații în minte dacă nu le poți valorifica, dacă nu le poți folosi**. O carte extrem de bună, *Parenting pentru succes*¹, ne arată foarte clar că rezultatele și educația contează. Însă într-o proporție de maximum 30% din tot ceea ce înseamnă reușită

1 Madeline Levine – *Parenting pentru succes. Cum să ne creștem copiii bine*, Pagina de Psihologie, 2021 (n. ed.).

UBDIS We know books

în viață. Dacă nu-l încurajăm pe copil de mic să-și asume riscuri, să adreseze întrebări, să fie curios, să fie în contact cu primele emoții, să fie atent la ce se întâmplă în universul său interior, în universul interior al colegului, al profesorului, al femeii de serviciu, dacă nu îl ajutăm pe copil să-și dezvolte toate aceste abilități, informațiile, la vârsta adultă, nu-l vor ajuta prea mult. În prezent, când mergem la un interviu de angajare, angajatorul este foarte interesat să vadă cum interacționăm, care este energia pe care o aducem la locul de muncă. Majoritatea tinerilor din prezent care schimbă locul de muncă nu fac asta pentru că nu câștigă suficienți bani, ci pentru că nu se simt respectați, au impresia că nu pot să evolueze, să se dezvolte.

M.R.: Pentru că deja sunt obișnuiți să caute locul cel mai bun pentru ei.

G.G.: Vorbim de alte generații, care se raportează la viață diferit de cum am făcut-o noi. Da, părintele își comunică nevoile, însă și el are nevoie de educație, la rândul său. S-ar putea să fie pentru prima dată când își aduce copilul la școală, are nevoie ca cineva să-i ofere acel context în care să înțeleagă ce contează cu adevărat.

M.R.: De ce trebuie ca un profesor să facă tot ce ține de sine ca să-l aducă pe părinte de partea sa?

G.G.: Pentru că asta îi va ușura situația în momentele de criză, momentele dificile. Dacă nu construiește aceste forme de interacțiune sănătoasă, **dacă nu există această punte între școală și acasă, s-ar putea ca patru ani de școală să fie un calvar pentru toată lumea.** La început e un efort, e energie investită, dar va trebui să iasă cumva din acel mindset, din acel mod de a relaționa. Să nu uităm că noi interacționăm cu ființe umane. Copiii, părinții, cadrul didactic, suntem cu toții ființe umane și aici e nevoie să construim această relație.

M.R.: Îmi doresc să fie din ce în ce mai mulți părinți și profesori în România care să înțeleagă asta, pentru că tot ce facem prin astfel de abordări este să ne ușurăm viața personală. Nu am niciun motiv să am o stare conflictuală cu cineva, indiferent că este tatăl unui copil, bunica unei fetițe sau femeia de serviciu de la școală. În general, ne dorim foarte tare să nu avem situații conflic-

tuale, pentru că ne consumă din energie. Noi doi suntem o bucurie, suntem un câștig unul pentru celălalt.

G.G.: Asta pentru că suntem foarte atenți la relație. Intenția este aceea de a o dezvolta. În momentul în care nu am înțeles ceva, am îndrăznit să adresăm întrebări: „Mirela, la ce te-ai referit atunci? Ce-a fost în mîntea ta? Care-a fost ideea?” Pentru că s-ar putea ca mîntea mea să decodifice mesajul pe care-l transmiți într-un mod greșit, dar intențiile tale să fie foarte bune.

M.R.: Cum adresăm aceste întrebări? De foarte multe ori ne simțim atacați din felul în care cineva întreabă ceva. Mie mi-a luat foarte mult timp să înțeleg că oamenii nu știu, oamenii nu cunosc ce se ascunde dincolo de eforturile mele. Când întrebau ceva, intenția mea era să mă apăr, aveam senzația că e un afront la munca mea, la felul în care am organizat lucrurile. De fapt, ei nu cunoșteau toate dedesubturile și, dacă îmi făceam timp să le explic omenește despre ce e vorba, mă aflam în situația extrem de fericită de a avea în față niște oameni înțelegători. Reacția mea era: „De ce vă interesează, de fapt, chestia asta?”

G.G.: E limpede că o astfel de reacție blochează comunicarea.

M.R.: Ca părinte, cum fac să nu pun următoarea întrebare: „De ce copilul meu a luat o notă mai mică decât un altul?”

G.G.: Nu este un mod inteligent de a adresa o întrebare. Să îndrăznim să fim un pic mai creativi și să nu atacăm în momentul în care adresăm o întrebare, ci mai degrabă primul lucru să fie: „Te rog, ai două minute? Aș vrea să vorbim puțin.”

M.R.: Venim cu programele din copilărie, din viața noastră. Când cineva pune întrebarea sugerată de tine, simt deja cum mi se strânge stomacul, primul lucru la care mă gândesc este: „Își da demisia, nu mai vine de mâine, sigur nu i-a convenit ceva; ce am greșit, ce nu i-am spus corect, ce n-a fost bine?”

G.G.: În momentul respectiv nu trebuie să te lași purtată de minte, pentru că ea găsește cele mai negative scenarii. Ce e foarte important însă e să rămâi în corp. Simți că te-ai tensionat, așadar ce

Un părinte trebuie să facă tot ceea ce ține de el pentru ca relația copilului cu școala, cu profesorii, cu educatorul, să fie una frumoasă.

MIRELA RETEGAN